

ศูนย์วิจัยเศรษฐกิจและพยากรณ์ทางการเกษตร (แม่โจ้โพลล์) คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ได้สำรวจความคิดเห็นของเกษตรกรผู้ปลูกอะโวคาโด จำนวน 179 ราย ระหว่างวันที่ 20 – 30 กันยายน 2569 ในหัวข้อ **“อะโวคาโดภาคเหนือ (ส่วนใหญ่ในจังหวัดเชียงใหม่) สถานการณ์ด้านการผลิต ตลาด และความต้องการพัฒนาสินค้า”** โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความคิดเห็นของเกษตรกรผู้ปลูกอะโวคาโดต่อสถานการณ์ด้านการ

ผลิต รวมถึงการปรับตัวของเกษตรกร ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรผู้ปลูกอะโวคาโดส่วนใหญ่ ร้อยละ 46.86 มีผลผลิตอะโวคาโดในปีที่ผ่านมา เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา ร้อยละ 30.86 มีผลผลิตอะโวคาโดในปีเพิ่มขึ้น และร้อยละ 22.28 มีผลผลิตที่ลดลง

จากการสอบถามวิธีการจำหน่ายผลผลิตอะโวคาโดของเกษตรกร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) พบว่า อันดับ 1 มีพ่อค้าคนกลางมารับซื้อถึงที่ (ร้อยละ 46.63) อันดับ 2 การจำหน่ายแบบในรูปแบบเหมาสวน (ร้อยละ 37.64) อันดับ 3 การจำหน่ายหน้าร้าน/ตลาดในท้องถิ่น (ร้อยละ 28.09) อันดับ 4 การคัดเกรดจำหน่ายผ่านช่องทางออนไลน์ (ร้อยละ 19.10) อันดับ 5 การส่งจำหน่ายให้สหกรณ์ โครงการหลวง หรือกลุ่มวิสาหกิจชุมชน (ร้อยละ 5.56)

จากการสอบถามปัญหาการผลิตอะโวคาโดของเกษตรกร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) พบว่า อันดับ 1 ได้แก่ปัญหาด้านโรคพืช (ร้อยละ 45.81) อันดับ 2 คือ ปัญหาสภาพอากาศแปรปรวน ได้แก่ อากาศร้อน แล้ง หรือปริมาณฝนตกชุก (ร้อยละ 40.22) อันดับ 3 การถูกกดราคาราคาจากพ่อค้าคนกลาง (ร้อยละ 20.11)

เมื่อสอบถามความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการปรับเปลี่ยนการผลิตของเกษตรกรในอนาคต พบว่า ร้อยละ 87.64 ต้องการที่จะปรับเปลี่ยนการผลิต ได้แก่ อันดับ 1 คือ การหาพันธุ์ที่เป็นที่ต้องการของตลาด (ร้อยละ 55.41) อันดับ 2 การจำหน่ายออนไลน์เพิ่มขึ้น (ร้อยละ 23.08) อันดับ 3 การรับรองมาตรฐานเพื่อให้ผลผลิตมีคุณภาพและมีความน่าเชื่อถือ (ร้อยละ 21.79) ในขณะที่ร้อยละ 12.36 ไม่ต้องการที่จะปรับเปลี่ยน โดยให้เหตุผลว่า ใช้ระยะเวลาปลูกและดูแลรักษานาน (ร้อยละ 40.00) และยังคงมีความต้องการของตลาดอย่างต่อเนื่อง (ร้อยละ 33.33) **เมื่อสอบถามความต้องการช่วยเหลือและสนับสนุนจากภาครัฐ/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง** พบว่า อันดับ 1 ต้องการให้ช่วยในเรื่องตลาดและการประกันราคาสินค้า (ร้อยละ 38.93) อันดับ 2 ต้องการได้รับความรู้และช่วยเหลือในการการผลิตเพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพตรงกับความต้องการของตลาด (ร้อยละ 27.52) อันดับ 3 ต้องการให้มีการพัฒนาสายพันธุ์ที่ทนต่อโรค และมีผลผลิตที่ดี (ร้อยละ 22.82)

ผลสำรวจความคิดเห็น สะท้อนให้เห็นว่าสถานการณ์การผลิตอะโวคาโดในภาคเหนือมีความท้าทายรอบด้าน ทั้งปัญหาโรคพืช สภาพอากาศแปรปรวน และการถูกกดราคาราคา ส่งผลให้ผลผลิตของเกษตรกรส่วนใหญ่ทรงตัว (ร้อยละ 46.86) แต่อีกกว่า 1 ใน 5 มีผลผลิตลดลง ขณะที่ช่องทางการจำหน่ายยังคงพึ่งพาพ่อค้าคนกลางและการจำหน่ายเหมาสวนเป็นหลัก แต่เกษตรกรส่วนใหญ่มีความตื่นตัวและต้องการปรับเปลี่ยนการผลิตและช่องทางตลาดในอนาคต เช่น การหาพันธุ์พืชที่ตลาดต้องการและการจำหน่ายออนไลน์ เพื่อเพิ่มมูลค่าและรายได้ อย่างไรก็ตามการปรับตัวของเกษตรกรในปัจจุบัน ยังมีข้อจำกัดด้านเงินทุนและระยะเวลา ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพและผลผลิตในระยะยาว ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรกำหนดนโยบายที่ให้ความสำคัญกับการช่วยเหลือด้านการตลาดและการประกันราคา ควบคู่กับการถ่ายทอดองค์ความรู้ในการป้องกันโรคพืชและการบริหารจัดการต้นทุน ทั้งนี้ แนวทางที่เหมาะสมควรเปลี่ยนจากการช่วยเหลือเพื่อลดภาระในระยะสั้น ไปสู่การเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน ความรู้ และความยืดหยุ่นให้กับเกษตรกรผู้ปลูกอะโวคาโดในระยะยาว

**ผู้ปลูกอะโวคาโดภาคเหนือร้อยละ 87.64 ย้ายยาก
ปรับเปลี่ยนการปลูก ฯ โดยร้อยละ 55.41 ต้องการหาพันธุ์
ที่นิยมของตลาดเพื่อสร้างรายได้**

1. ความคิดเห็น เกี่ยวกับปริมาณผลผลิตอะโวคาโดของสวนในปีนี้ เทียบกับปีที่ผ่านมา

1) มีผลผลิตอะโวคาโดของสวนเท่าเดิม	ร้อยละ 46.86
2) มีปริมาณผลผลิตอะโวคาโดของสวนในปีเพิ่มขึ้น	ร้อยละ 30.86
3) มีผลผลิตอะโวคาโดของสวนในปีลดลง	ร้อยละ 22.28

2. ลักษณะการจำหน่ายผลผลิตอะโวคาโดของเกษตรกร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1) มีพ่อค้าคนกลางมารับซื้อถึงที่	ร้อยละ 46.63
2) จำหน่ายเหมาสวน	ร้อยละ 37.64
3) จำหน่ายหน้าร้าน/ตลาดท้องถิ่น	ร้อยละ 28.09
4) การคัดเกรดจำหน่ายผ่านช่องทางออนไลน์	ร้อยละ 19.10
5) การส่งจำหน่ายให้สหกรณ์ โครงการหลวง หรือกลุ่มวิสาหกิจชุมชน	ร้อยละ 5.56
6) นำไปแปรรูปเอง	ร้อยละ 4.52
7) จำหน่ายในห้างสรรพสินค้า/โมเดิร์นเทรด	ร้อยละ 1.12

**3. ความคิดเห็นของเกษตรกรผู้ปลูกอะโวคาโดที่ได้ประสบปัญหาในช่วงปีที่ผ่านมา ในด้านการผลิตและด้านตลาด
ของอะโวคาโด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)**

1) ปัญหาด้านโรคพืช	ร้อยละ 45.81
2) ปัญหาสภาพอากาศแปรปรวน ได้แก่ อากาศร้อน
แล้ง หรือปริมาณฝนตกชุก	ร้อยละ 40.22
3) การโดนกดราคาจากพ่อค้าคนกลาง	ร้อยละ 20.11
4) ผลผลิตล้นตลาด	ร้อยละ 17.32
5) เกษตรกรขายยากเน่าเสียง่าย	ร้อยละ 13.97
6) ปัญหาด้านกายภาพและการจัดการแปลง	ร้อยละ 10.67
7) ปัญหาการขนส่งทางไกล ผลผลิตเสียหาย	ร้อยละ 10.61

4. ความคิดเห็นต่อการปรับเปลี่ยนการผลิตของเกษตรกรในอนาคต

1) มีความต้องการที่จะปรับเปลี่ยนในอนาคต	ร้อยละ 87.64
โดยให้เหตุผลว่า (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	
1.1 การหาพันธุ์ที่เป็นที่ต้องการของตลาด	ร้อยละ 55.41
1.2 การจำหน่ายออนไลน์เพิ่มขึ้น	ร้อยละ 23.08
1.3 การรับรองมาตรฐานเพื่อให้ผลผลิตมีคุณภาพและความเชื่อมั่นเชื่อถือ	ร้อยละ 21.79
1.4 รวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายเกษตรกรด้วยกัน	ร้อยละ 11.54
1.5 นำผลผลิตไปแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าและขยายตลาด	ร้อยละ 10.90
2) ไม่มีความต้องการที่จะปรับเปลี่ยน	ร้อยละ 12.36
โดยให้เหตุผลว่า	
2.1 ใช้เวลาปลูกและดูแลรักษานาน	ร้อยละ 40.00
2.2 ยังคงมีความต้องการของตลาดอย่างต่อเนื่อง	ร้อยละ 33.33
2.3 ไม่ได้ทำเป็นอาชีพหลักและมีการว่างจ้างให้คนอื่นดูแลแทน	ร้อยละ 13.33
2.4 ขาดความรู้ ความเข้าใจ ที่จะปรับเปลี่ยนและใช้ต้นทุนสูง	ร้อยละ 6.67

5. สำหรับความต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐ/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เข้ามาสนับสนุนเกษตรกรผู้ปลูกอะโวคาโดอย่างไร

1) ต้องการให้มาช่วยเรื่องตลาดและการประกันราคาสินค้า	ร้อยละ 38.93
2) ต้องการให้ความรู้และช่วยเหลือในการผลิต	ร้อยละ 27.52
ได้แก่ การใส่ปุ๋ย การใช้ฆ่าแมลง	
3) ต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคต่างๆ ในอะโวคาโด	ร้อยละ 22.82
4) ต้องการให้มาช่วยในเรื่องต้นทุนการผลิต	ร้อยละ 5.37
5) การส่งเสริมและพัฒนาสายพันธุ์	ร้อยละ 5.37

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ข้อมูลจังหวัด

1) เชียงใหม่	ร้อยละ 94.97	2) เชียงราย	ร้อยละ 1.68
3) ตาก	ร้อยละ 1.12	4) ลำพูน	ร้อยละ 1.12
5) พะเยา	ร้อยละ 0.56	6) อุดรดิตถ์	ร้อยละ 0.55

2. เพศ

1) ชาย	ร้อยละ 47.19	2) หญิง	ร้อยละ 51.69
3) เพศทางเลือก	ร้อยละ 1.12		

3. อายุ

1) ไม่เกิน 30 ปี	ร้อยละ 7.95	2) อายุระหว่าง 31 – 40 ปี	ร้อยละ 22.16
3) อายุระหว่าง 41 – 50 ปี	ร้อยละ 36.37	4) อายุระหว่าง 51 – 60 ปี	ร้อยละ 25.00
5) อายุ 61 ปีขึ้นไป	ร้อยละ 8.52		

4. ระดับการศึกษา

1) ประถมศึกษา	ร้อยละ 21.02	2) มัธยมศึกษา	ร้อยละ 40.91
3) ปวช./ปวส.	ร้อยละ 21.02	4) ปริญญาตรี	ร้อยละ 13.07
5) สูงกว่าปริญญาตรี	ร้อยละ 2.84	6) ไม่ได้ศึกษา	ร้อยละ 1.14

5. ขนาดพื้นที่เพาะปลูกอะโวคาโดทั้งหมด

1) ไม่เกิน 5 ไร่	ร้อยละ 45.81	2) พื้นที่ระหว่าง 6-10 ไร่	ร้อยละ 43.87
3) พื้นที่ระหว่าง 11-15 ไร่	ร้อยละ 7.74	4) พื้นที่ 16 ไร่ขึ้นไป	ร้อยละ 2.58

6. สายพันธุ์ที่เพาะปลูก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1) พันธุ์เมือง	ร้อยละ 72.16	2) บูล	ร้อยละ 30.11
3) ปีเตอร์สัน	ร้อยละ 24.43	4) แฮส	ร้อยละ 21.02
5) บัคคาเนีย	ร้อยละ 14.20	6) ฟิงค์เคอร์ตัน	ร้อยละ 5.68
7) พันธุ์ 034	ร้อยละ 3.98	8) พบพระ 08	ร้อยละ 0.57
9) อื่นๆ	ร้อยละ 4.55		